

Kai hobis ir darbas žingsniuoją kartu, džiaugiasi visi

Dainius Vareika – edukatorius Pasvalio bibliotekoje, pritaikantis savo pomėgius (gamtos mokslus, fotografiją), rengdamas kūrybiškas pamokas jaunimui.

Aidos GARASTAITĖS nuotr.

Šią savaitę kalendoriuje pastebėjome įdomią progą – Tarptautinę edukacijos dieną. Iškart prisiminėme Dainių Vareiką – edukatorių Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje. Kolegos jį vadina „atradimu“.

Bibliotekos šiandien – ne tik knygų, bet ir kultūros, laisvalaikio centrai, o daugybę įdomių hobijų turintis Dainius juos kūrybiškai panaudoja darbe ir veda vaikams bei suaugusiems kūrybiškas pamokas. Na, o bibliotekoje susitikome... sekmdienio rytą. Juk kūrybinis darbas niekada nesustoja. Dainius kaip tik ruošėsi būsimai kelionei į Vilniaus knygų mugę, kur pristatys vieną iš edukacijų – „Po žvaigždėtą dangų“. O išbandę jo kurtą dėlionę, vaizduojančią žvaigždynų žemėlapij, leidomės į kelionę po gyvenimo vingius – nuo vaikystės Žaliojoje girioje iki darbo policijoje, nuo asmeninių ieškojimų iki kūrybinio darbo su jaunimu.

Kai hobis ir darbas žingsniuoja kartu, džiaugiasi visi

Kotryna KRAPTAVIČIŪTĖ

(Atkelta iš 1 p.)

Kitokios pamokos – su žvaigždėmis ir šviesos gaudynėmis

– Kai dirbi su meile, užsidegimu, tada kiekvienas darbas turėtų ir kitiems patikti. Visa tai perduodi, – sako Dainius, prakalbus, kaip pasuko į edukacijų sritį.

Pašnekovas studijavo taikomąją ekologiją, jau seniai domisi gamtos mokslais, astronomija. Prieš porą metų, kai kūrėsi naujos bibliotekos erdvės, pamanė – kodėl neįrengus jaukaus kampelio ir nesudomintus tuo vaikų? Įsigijo teleskopą, papuošė sieną Andromedos galaktikos vaizdu. Greitai kolegos pasiūlė: „Kodėl nebandai sukurti savo edukacijos?“ Šiandien veda bei nuolat tobulina dvi edukacines programas – „Šviesos GRAFFITI“ ir „Po žvaigždėtą dangų“ (įtraukta į Kultūros paso programą). Abu užsiėmimai tinka įvairaus amžiaus žmonėms – mėgaujasi ir vaikai, ir suaugusieji.

Dar vienas Dainiaus pomėgis – technologijos, programinė įranga, fotografija, filmavimas... Štai edukacijos „Šviesos GRAFFITI“ dalyviai fotografuoja tamsoje ilgo išlaikymo būdu. Paprastai tariant, gauda ir fiksuoja šviesos kelią, piešia šviesa. Ir pats fotografijos terminas, išvertus iš graikų kalbos, reiškia „piešimą šviesa“. Naudojant papildomas priemones, pavyzdžiui, programuojamą LED lazda – tai lyg *fotošopas* čia ir iš karto, be kompiuterio.

„Po žvaigždėtą dangų“ – lyg mobili išvažiuojamoji observatorija. Su grupe giedrą naktį vyksta į atvirą vietovę (pavyzdžiui, Velnialknį) ir pro teleskopą arba plika akimi stebi žvaigždes, atskiria planetas – Saturną, Jupiterį... „Kartais eini ir nepastebi tokių dalykų. O kai išvyksti, pamatai daug daugiau nei mieste. Paprastai težiūri vieną, keletą žvaigždelių. O išvažiavęs iš miesto išvysti tūkstančius. Ir

Dainius Vareikos polinkis į gamtos mokslus ir technologijas „susitinka“ kuriant edukacijas bibliotekoje.

kiekviena jų turi savo žvaigždyną, savo mitologiją, istoriją... Tai pažinę, žmonės bent tą akimirką – tikrai laimingi“, – šypsosi Dainius.

Tiek mokyklų pedagogams, tiek edukatoriams galioja ta pati taisyklė – turi žinoti daugiau nei parodai. Juk vaikams kyla šimtai netikėčiausių klausimų... „Reikia pačiam daug laiko praleisti naktį (šypsosi). Ir pats važiudavau naktį fotografuoti dangaus“, – pasakoja. Turi sukaupęs astrofotografijos nuotraukų kolekciją, kur užfiksuotos žvaigždės, galaktikos. Naktį fotoaparatas mato daugiau nei žmogaus akis, tik reikia kantrybės nakties šviesas „sugauti“.

Dainius – už tai, kad technologijas tinkamai naudotume vaikų ugdyme. Jų iš gyvenimo pašalinti nereikia, bet svarbu parodyti, kad galima ne tik žaisti ir tiesiog leisti laiką, bet ir daug sužinoti, tyrinėti – tai puikus išradimas. Pavyzdžiui, programė-

lės, kuriose gali mokytis atpažinti dangaus žvaigždes, neturėdamas specialios įrangos.

Dirbti tai, kas prie širdies

Tiesa, Dainiaus kelias į biblioteką vedė iš visai kitos srities. Dešimt metų dirbo policijoje! Jo istorija liudija, kad gyvenimą, juolab darbus tikrai galima keisti – kai to nori ir žengi pirmą žingsnį. „Galbūt iš pat pradžių pasukau ne ten... – atvirai užsimena pašnekovas. – Mačiau, kad tikrai neužsidirbsiu, išlėkiau padirbėti pas seserį (*gyvenančią Airijoje. – aut. past.*) O mano mokslai – gamtos srities, potraukis buvo nuo pat vaikystės. Kai atėjau į biblioteką, pamačiau, kad čia – kultūra. Kažkas panašaus į tą sritį, kurioje ir norėčiau dirbti...“

Prisimena, kad ir policijos pareigūnų darbas buvo kitoks. Kiekviena minutė – sudėtingi iškvietimai. Šiandien daug kas pasikeitę ir

džiugu, kad į gera. Pavyzdžiui, saugumas, „atmosfera“ rajono miesteliuose. Štai Pumpėnai, pro kuriuos dažnai važiudavo pas močiutę, nūdien daug jaukesni.

Pasvalio bibliotekoje Dainius dirba jau šeštus metus, yra pavaduotojas ūkio ir bendriesiems reikalams. Eina jau antri – kai pasinėrė į edukacijų pasaulį.

durpynas atrodo kitaip – išvogtas keturračių vėžių: „Važiudamas pas dėdę, vis juos išgirstu. Šiurpas pračina. Atrodo, kiek ten galima draskytis?“

Beje, Dainius su savo sūnumi puoselėja dar vieną neįprastą hobį – domisi entomologija. Yra surinkę vabzdžių kolekciją. Keliauja į gamtą, ieško įvairių vabalėlių, atpažįsta gamtos kūrinus... Ir sūnus pasuko į tą pusę! Dvyliktokas Domantas domisi molekuline biologija, dalyvauja olimpiadose. Matyt, įkvėpė ir tėčio užsidegimas. „Tik aš žiniomis jau atsilieku“, – juokiasi Dainius.

Yra bandęs su entomologija supažindinti ir edukacijose – parodyti, kad vabzdžių pasaulis išties įdomus ir yra labai arti mūsų, jo nereikia bijoti. Priešingai – su visomis gyvybės rūšimis, taip pat ir vabzdžiais, galima draugiškai sugyventi. Vaikams pasakojimų klausytis įdomu, bet pirmoji reakcija prisilietus prie vabzdžių: „Šlykštu! Negaliu!“ Reikia laiko, kad priprastum prie įvairialypio gyvosios gamtos grožio...

Parodyti vaikams, kad pramogauti galima įdomiai ir prasmingai

Edukacijų šiandien galime rasti ant kiekvieno kampo – gyvename edukacijų populiarumo laikais. O kaip šį reiškinį supranta pats Dainius? Besikalbėdami, radome ir lietuvišką, tikslesnį pavadinimą – kūrybiškos pamokos.

Edukacijoje „Šviesos GRAFFITI“ mokomasi tikrąja to žodžio prasme piešti šviesa.

– Hobis ir darbas žingsniuoja kartu. Jei tai nebūtų hobis, kažin, ar aš dirbčiau (šypsosi). Turi tai patikti. Kartais aukoji daug, bet... Vėl nauja idėja ir vėl reikia ką nors sukurti, – pasakoja.

Aistrą gamtai pajuto ir sūnus

Dainius užaugo Panevėžyje, į Pasvalį atvyko su žmona Aurelija, pasvaliete. „O turėjau babą ir miško babą“, – su šypsena leidžiasi į vaikystę. Ten viskas ir prasidėjo... Per atostogas visada vykdavo pas miško babą, miške praleisdavo visą vasarą. Žaliojoje girioje, prie Klimbalės durpyno, netoli Kriklinių. Ten ir prasidėjo gamtos tyrinėjimai: „Eidavau basom per tą Klimbalę, visur žiūrėdavau, pamatydavau angį, šokinėdavau per kupstus ir įklimpdavau, ir vėl išlįsdavau...“ – vaikystės pelkinėjimus prisiminęs juokiasi Dainius. Tiesa, šiandien

– Pamokose yra griežta linija, pagal kurią mokykloje mokomasi. Bet vaikams reikia išeiti... Pamatyti ir kitokį suvokimą apie kitas sritis. Pakeisti aplinką, susipažinti iš kitos pusės, suvokti kitus aplinkos elementus. Kartu ir atsipalaiduoti, ir šį tą išmokti. Kad atėję, vaikai galvotų visai kitaip – suprastų, kad vienu metu gali ir pramogauti, ir ką nors išmokti, – pasakoja edukatorius.

O kas edukacijai suteikia daugiausia džiaugsmo, prasmės? „Kai vaikai spygauja, džiūgauja – man pats maloniausias dalykas. Iš tos staigmenos, iš noro pažinti suunka: „Va! Taip! Pavyko!“ Visas būrys prilekia, stebisi (šypsosi)“, – edukacijos prasmingumą labiausiai patvirtina nuoširdi vaikų nuostaba ir atradimo džiaugsmas.

Aidos GARASTAITĖS ir asmeninio albumo nuotr.

Naktinė edukacija „Po žvaigždėtą dangų“ suteikia ne tik žinių apie dangaus kūnus, bet ir nepamirštamų išpūdžių.